

Thema: Tot mijn gedachtenis

PREEK

**naar aanleiding van 1 Korintiërs 11,24b
op 27 september 2020**

Liturgie

Mededelingen van de kerkenraad Votum en groet

LB 413 : 1,2,3 Grote God, wij loven U (samenzang)

Schuldbelijdenis – Opwekking 840 Heer, ik wacht op u

Genadeverkondiging (op pag. 619 GK)

Psalm 27 : 1,3 (schoolpsalm Sterrenpracht)

Schriftlezing: 1 Korintiërs 11,17-26

Preek – Tot mijn gedachtenis

Psalm 98 : 2,3

Dankzegging en voorbede

Collectemoment

Viering van het avondmaal met formulier 3

- *Opwekking 737 Aan Uw tafel – ter inleiding*
- *Gezang 181 : 1 GK Hoor, onze Vader, hoor ons aan – na Eén zijn*
- *Gezang 181 : 8 GK Want van U is het koninkrijk – na het gebed*
- *Opwekking en uitnodiging (met samenhang)*
- *Gezang 182 : 1,2,3 GK Alles in allen zult Gij voor ons zijn – tijdens uitdelen van het brood*
- *Gezang 182 : 4,5 GK Geef ons uw Geest want ons geloof is klein – tijdens uitdelen van de wijn*

Geloofsbelijdenis van Nicea

Gezang 182 : 65 GK Allen die Gij vernieuwt bij brood en wijn

Zegen

Gemeente van Christus, onze Heer,

Ik vroeg me bij de voorbereiding van deze dienst af wat we het afgelopen half jaar hebben gemist als gemeente.

Stel dat je daar een lijstje van zou maken – wat zou daar dan op komen te staan?

Ik denk dat we het koffie drinken hebben gemist.

En het zingen in de kerk.

En het ontmoeten van elkaar.

En er zullen er zijn die op hun lijstje het avondmaal hebben aangevinkt.

Maar ik vroeg me af bij hoeveel van ons dat bovenaan zou staan.

Om – denk ik – vervolgens te constateren dat het niet bij iedereen die plek in zou nemen.

Je zou je af kunnen vragen of dat niet zou moeten.

Of we er niet wat meer naar zouden moeten verlangen om avondmaal te vieren.

Méér nog dan naar dat koffie drinken – bedoel ik.

En ook méér dan naar het ontmoeten van elkaar.

En naar het zingen in de kerk...

Misschien goed om juist op deze zondag, waarop we na zoveel maanden weer avondmaal vieren stil te staan bij die woorden *Doe dit, telkens opnieuw, om mij te*

gedenken. Of om het in de woorden van de oude vertaling te zeggen: *doet dit tot mijn gedachtenis*.

Dat gaat over het avondmaal.

En over de manier waarop dat in Korinte gevierd werd.

Daar was trouwens het nodige op aan te merken, wat Paulus ook doet.

Al vroeg in de christelijke kerk ging niet alles zoals het moest.

En dat is – denk ik – nog te zwak uitgedrukt, want daarvoor zijn de woorden die

Paulus kiest te scherp: *ik prijs jullie niet; jullie samenkomsten doen meer kwaad dan goed; ik hoor over partijschappen* – om maar niet meer te noemen.

Die woorden moeten ingeslagen zijn, misschien wel vooral omdat Paulus het van horen zeggen heeft. In de rest van zijn brief aan de Korintiërs gaat hij in op wat ze hem zelf geschreven hebben. Maar over de misstanden rond de maaltijd van de Heer hadden diezelfde Korintiërs kennelijk niet het lef gehad om het op te schrijven.

Ik hoor het – schrijft Paulus (11,18).

En hij voegt er aan toe dat hij het tot op zekere hoogte ook nog gelooft.

Nog steeds geldt dat je niet alles wat gezegd wordt ook moet geloven, maar er zijn dingen waar je je ogen en oren niet voor moet sluiten. Zeker niet als het gaat om dit soort misstanden.

Het mooie is dat Paulus het niet laat bij de scherpe woorden en sterke vermaningen die ik net aanhaalde.

Hij gaat verder – en vertelt over een maaltijd waar hij zelf niet bij is geweest, maar waar hij van gehoord heeft.

Het is de maaltijd die Jezus vlak vóór zijn sterven hield met zijn leerlingen, de maaltijd van het Pascha of – zoals we het tegenwoordig noemen – het Pesach.

Het was de maaltijd waar Hij de Gastheer was – net als vandaag.

Het was de maaltijd waar Hij het brood brak en de beker aan zijn tafelgenoten gaf. Zijn gasten kenden de betekenis van die maaltijd.

Heel de maaltijd weer terug op wat er gebeurd was bij de uittocht uit Egypte, een uittocht die voor Jezus en zijn tafelgenoten al eeuwen geleden was.

Hoe er bloed aan de deurposten had gezeten, het bloed van een lam dat ze hadden geslacht.

Hoe ze toen de maaltijd hadden gebruikt in grote haast, klaar om te vertrekken.

En hoe in later dagen er vragen klonken uit de mond van de jongste gast – steeds weer dezelfde vragen met steeds weer dezelfde antwoorden.

Tijdens de maaltijd die Jezus vlak vóór zijn dood houdt doet Jezus iets verrassends – met het brood en met de beker.

Iets waardoor Hij aan de maaltijd van Pasen een verrassende wending gaf.

Dat was bij het breken van het brood.

Dat breken was de normale manier van het verdelen van het brood.

Maar die woorden... Die woorden waren nieuw.

Die maakten het anders: *dit is mijn lichaam voor jullie...* (11,24).

En iets soortgelijks deed Hij bij het aanreiken van de beker, die in het Pesachmaal de beker van de dankzegging heette.

Die beker was niet nieuw.

Maar zijn woorden wel: *deze beker is het nieuw verbond dat door mijn bloed gesloten wordt...* (11,25).

Bij beide keren hadden dezelfde woorden geklonken: *doe dit om Mij te gedenken*.

Daarmee werd die laatste keer dat Jezus het Pesach met zijn volgelingen vierde de eerste keer dat Hij *avondmaal* vierde.

Met als centraal moment: *om Mij te gedenken.*

Tot mijn gedachtenis.

Voor ons als avondmaalsgangers van klinken die woorden niet op dezelfde manier verrassend als toen het geval was.

Wij weten dat er brood gebroken wordt: *dit is mijn lichaam...*

En dat de beker ons aangegeven worden: *dit is mijn bloed...*

Misschien is het voor ons spannend hoe het zal lopen – omdat het anders is dan anders, omdat ons door de Corona beperkingen opgelegd worden.

Maar het zijn juist die bijzondere omstandigheden die ons er nog meer van bewust kunnen maken hoe verrassend de wending is die Jezus geeft aan de maaltijd.

Het zijn juist die bijzondere omstandigheden die ons kunnen leren om anders te kijken naar het avondmaal, naar de verrassende wending die Jezus aan ons leven geeft.

Ik zie er drie – en misschien zie je er zelf wel meer.

De *eerste* is de wending van uittocht naar intocht.

De God die zijn volk bevrijdde uit het land van slavernij – dat is de God die zijn kinderen thuis wil brengen in zijn koninkrijk.

Je hoeft niet langer achterom te kijken – je mag vooruit kijken.

Je hoeft niet in achteruit te leven, achteruit te boeren – je mag leven met hoop, met toekomst, met verwachting.

Wat een wending! Verrassend!

De *tweede* wending is die van dood naar leven.

Wanneer je eet en drinkt, verkondigt u de dood van de Heer totdat Hij komt.

Avondmaal kun je verschillende beleven.

Onlangs heeft iemand (Jasper Bosman) daar nog een studie aan gewijd.

Maar welke accenten je ook legt, of dat nou dood of leven is, anders gezegd: of dat nou Goede Vrijdag is of Pasen – de dood heeft niet het laatste woord.

Jezus' levenseinde volgt kort nadat hij het avondmaal heeft ingesteld.

Zijn dood.

Zijn dood – vanwege mijn zonde en mijn schuld.

Als Jezus het heeft over brood en beker – *voor jullie*, dan ziet het erop dat Hij in die dood ondergaat wat wij verdiend hebben.

Maar hoe sterk de nadruk daar ook op moet liggen (of niet) – het laatste woord is niet aan de dood, maar aan het leven.

En dat bepaalt ons vandaag ook bij de *derde* wending die ik zie.

Misschien is die voor ons wel het meest actueel.

Het is de wending van gemis naar verlangen.

Ik begon zojuist met die koffie die wij soms meer missen dan het avondmaal.

En dat zingen.

En die ontmoeting van elkaar.

Misschien is het niet eens zo belangrijk of het gemis ervan op onze lijstjes hoger staat dan het gemis van het fysiek bijwonen van kerkdiensten en het vieren van het avondmaal.

Veel belangrijker is dat het avondmaal je leert om je gemis om te zetten in verlangen.

Verlangen naar verbondenheid.

De verbondenheid – die er is als we samen koffie drinken, samen zingen, elkaar ontmoeten.

Wat zien we ernaar uit dat het allemaal weer kan – als vanouds.

En wat dringt het angstige gevoel zich op dat het misschien wel nooit meer zal worden – als vanouds.

Juist dan heb je het nodig *avondmaal* te vieren.

Om mee te komen in die verrassende wending die Christus je leert maken.

Van uittocht naar intocht.

Van dood naar leven.

Van gemis naar verlangen.

Het maakt je ervan bewust dat echte verbondenheid er alleen is in en door Christus.

Met dat kleine stukje brood en die ene slok uit de beker leert Hij je om je gemis om te zetten in verlangen.

Om het te verwachten van Hem – en om dat dan mee te nemen het leven in.

Hij leert je

Het leven van elke dag.

Het leven in de gemeente.

Het leven in een tijd vol beperkingen.

Het is een leven dat uit mag zien naar Hem, elke keer weer.

Eet maar van het brood.

En drink maar uit de beker.

En laat het maar je verlangen voeden naar verbondenheid met Hem.

Tot mijn gedachtenis.

Het gaat om Mij – leert Christus je.

Om de verrassende wending die ik geef – aan jouw leven.

Dan heb je wat om over te praten – bij de koffie en bij de ontmoeting.

Dan heb je wat om van te zingen – tot zijn gedachtenis!

Amen.